

BÖLÜM 9

TÜRKİYE’NİN İLK UZUN ÖMÜRLÜ İŞLETME GAZETESİ: SEKA POSTASI (1956-1982)

Kadri UNAT¹

GİRİŞ

Halkla ilişkiler, eski çağlara kadar götürülmekle birlikte, güncel anlamda içerik kazanması ve düzenli/planlı bir çalışma alanı olarak ortaya çıkması gibi temel nitelikleri açısından 20. yüzyıla özgü ve ABD kökenli bir uygulamadır (Kazancı, 1980: XI). 1929 Dünya Ekonomik Krizi’nin bu noktada belirleyici bir role sahip olduğu ifade edilmekte, krizin halkla ilişkilerin öneminin yönetimler ve işletmeler tarafından anlaşılmasında önemli bir kırılma noktası oluşturduğu savunulmaktadır (Alkan ve Arıcan, 1970: 8).² Zira 1920’li yılların sonuna kadar savaşlar, seçimler ve yerel grevler gibi gelişmelere bağlı olarak başvurulmuş halkla ilişkiler, krizi takip eden yıllarda özellikle de özel yatırımcılar için önemli bir yer tutmaya başlamış (Kazancı, 1980: 2). İkinci Dünya Savaşı yılları itibariyle de ABD’den Kanada ve Avrupa’ya geçerek kurumsallaşmış ve gelişmiştir (Seçim, 1992: 37).

Çok sayıda tanımı bulunmakla birlikte, Türkiye Halkla İlişkiler Derneği (TÜHİD) Tüzüğü’ne göre halkla ilişkiler:

“Özel ve kamu kuruluşlarında, çevrelerinde kabul görmeleri, kendilerini topluma tanıtmaları, çalışmalarını ve tutumlarını kamuoyu beklentileriyle uyumlu hale getirmeleri amacıyla yapılan; müşteri, çalışan, ortak, kamu gibi hedef gruplar ve paydaşlar veya geniş anlamında kamuoyu ile kurdukları sürekli, düzenli ve planlı iletişim çabalarıdır (<http://www.tuhid.org/tuzuk.html>. Erişim: 26.08.2021).”

Tanımdan hareketle halkla ilişkilerin, özel ya da tüzel kuruluşların karşılıklı iş yapmak durumunda olduğu gruplarla ilişki kurması ve mevcut ilişkilerini geliştirmesi için gösterdiği çabaların tümünü kapsadığı ifade edilebilir. Bu da çeşitli

¹ Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, unat@ankara.edu.tr

² 1929 Dünya Ekonomik Krizi’nden dolayı birçok sanayi kuruluşu kapanmış, bankalar iflasın eşiğine gelmiş, tarım ürünlerinin fiyatlarında büyük düşüşler yaşanmış ve işsizlik korkunç boyutlara ulaşmıştır. Bu olumsuz gelişmelere bağlı olarak toplumun kamu kurumlarına ve özel kuruluşlara olan güveni iyice sarsılmıştır. Söz konusu krizi ve güven kaybını aşmak için Başkan Roosevelt, New Deal olarak bilinen ekonomi paketini uygulama kararı almıştır. Bu programının uygulanabilmesi ve toplumun güveninin yeniden kazanılabilmesi için de kamu kurumları ve özel kuruluşlar halkla ilişkilere daha fazla önem vermeye başlamıştır.

tir. Süreç içerisinde bu konuların yanı sıra sosyal ve kültürel konulara da gazette yer verilmeye başlanmıştır. Çeşitli makalelerin, denemelerin, şiirlerin, karikatürlerin, röportajları yayınlamaya başlayan SEKA Postası, Kocaeli’de yaşanan kültürel-sanatsal ve sportif etkinliklere de sütunlarında yer vermiştir. Dolayısıyla SEKA Postası’na bakıldığında Kocaeli sinemalarında gösterilen filmleri, tiyatroları, konserleri, festivalleri, sergileri, bayram kutlamalarını, spor karşılaşmalarını –özellikle de Kağıtspor ile ilgili-, lig fiktürlerini ve eski sporcuların hayat hikâyelerini bulmak mümkündür. Kocaeli’de meydana gelen imar faaliyetleriyle yapısal dönüşümleri de yansıtan SEKA Postası, çeyrek asır boyunca Kocaeli’ye tanıklık etmiş ve adeta bir hafıza görevi üstlenmiştir. Bu bağlamda SEKA Postası, hem SEKA’daki gelişmelere ve SEKA’nın gelişimine hem de Kocaeli’deki çeşitli gelişmelere ışık tutan uzun soluklu, çok yönlü bir işletme gazetesi ve yerel basın-yayın organı olarak öne çıkmaktadır.

Tüm bu içerik göz önünde bulundurulduğunda, SEKA Postası’nın hem SEKA tarihiyle, hem kâğıt sanayinin Türkiye’deki, hatta dünya genelindeki gelişim süreciyle, hem de Kocaeli tarihiyle ilgili yapılacak araştırmalar için zengin bir içeriğe sahip olduğu, dolayısıyla da bu tür çalışmalara önemli katkılarda bulunabileceği tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Alkan, E.-G. Arıcan. (1970). Halkla Münasebetler I. Sümerbank Dergisi.
- Çelik, H. (2016). SEKA’nın Eğitim ve Kültür Faaliyetlerine İlişkin Bir Sözlü Tarih Denemesi. *Uluslararası Karamürsel Alp ve Kocaeli Tarihi Sempozyumu II*. Cilt 2, Kocaeli, s. 2117-2126.
- Geçikli, F. (2002). İşletme Vizyonu ve Halkla İlişkiler. *İ. Ü. İletişim Fakültesi Dergisi*, 2(12), s. 593-610.
- Gharehbiglo, H. (1996). *İşletmelerde Halkla İlişkiler Bölümünün Organizasyonu ve Uygulamaya İlişkin Bir Araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hürriyet
- Kazancı, M. (1980). *Halkla İlişkiler*. A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.
- Onal, G. (1997). *Halkla İlişkiler*. Türkmen Kitabevi.
- Resmi Gazete
- Sarioğlu, M. (2013). *SEKA POSTASI’nın Işığında İzmit’te Kültürel Yaşam*. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Sarioğlu, M. (2015). Mehmet Ali Kağıtçı ve SEKA’nın Kocaeli’ne Katkıları. *Uluslararası Gazi Akça Koca ve Kocaeli Tarihi Sempozyumu*. Kocaeli, s. 1459-1467.
- Seçim, H., S. Coşkun. (1992). *Halkla İlişkiler*. Anadolu Üniversitesi Yayınları
- SEKA Postası, 21 Haziran 1956-1 Şubat 1982.
- Şimşek, S. (2007). *Kocaeli Basın Tarihi*. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Ulus
- Vakit
- Yeşildal, A. (2017). Medeniyet Hamurundan Kültür Merkezine: Bir Endüstriyel Dönüşüm Merkezi Olarak SEKA, *Uluslararası Gazi Süleyman Paşa ve Kocaeli Tarihi Sempozyumu-III*. (Cilt: 3). Kocaeli s. 1909-1926.
- Yurtoğlu, N. Cumhuriyet Döneminin Öncü Bir Sanayi Kuruluşu: İzmit Selüloz ve Kağıt Fabrikaları Müessesesi (1936-1960). *Atatürk Yolu Dergisi*, 2017; 60: s. 341-372.